

Euroopa õiguslase koolituse poliitika

Euroopa õiguslase koolitus on oluline kõigi õiguspraktikute, eelkõige kohtunike ja prokuröride jaoks, et nad saaksid pädevateks Euroopa õigusraamistiku rakendajateks. Õiguspraktikute vaheline usaldus ja vastastikune mõistmine tagab üksikisikute ja ettevõtjate õiguste selge ja järjekindla toetamise.

Koostöö Euroopa õiguslase koolituse parandamiseks

Lähtudes ELi uutest, Lissaboni lepinguga antud pädevustest ja eesmärgiga võtta Stockholmi programmi kohaseid meetmeid Euroopa õiguslase koolituse valdkonnas, avaldas Euroopa Komisjon 2011. aasta septembris teatise [„Usalduse suurendamine Euroopa õigusemõistmise vastu: Euroopa õiguslase koolituse uus mõõde.“](#) Teatise eesmärk oli anda Euroopa õiguslasele koolitusele uus mõõde ja võimaldada veel rohkematel õigusvaldkonna spetsialistidel osaleda Euroopa Liidu õigust käsitlevatel kõrgetasemelistel koolitustel.

Kolm neljandikku vastanud kohtunikest ja prokuröridest oli arvamisel, et ELi õigusega seotud kohtuasjade arv on aastatega suurenenud. Seepärast on tekkinud vajadus täiustada ja laiendada ELi tasandil pakutavat koolitust. Peaaegu pooled vastanud kohtunikest ja prokuröridest puutuvad ELi õigusega seotud küsimustega kokku vähemalt kord iga kolme kuu järel. Sellest tulenevalt peab 65 % kohtunikest ja prokuröridest oma tööülesannete täitmisel oluliseks teadmisi ELi õigusest ja selle rakendamist (*ELi liikmesriikide kohtunike, prokuröride ja kohtutöötajate hulgas korraldatud, õiguslase koolituse kogemusi käsitleva uuringu tulemused: Euroopa Parlamendi uuring* [„Õiguslase koolitus ELi liikmesriikides“](#), 2011).

Euroopa Komisjoni eesmärk on **võimaldada 2020. aastaks 700 000 õigusala töötajal** (pooltel kõigist õigusala töötajatest Euroopa Liidus) osaleda **Euroopa õiguslases koolituses**, kasutades selleks kohalikul, riiklikul ja Euroopa tasandil kättesaadavaid vahendeid kooskõlas [Stockholmi programmi eesmärkidega](#).

Selle eesmärgi saavutamise on **kõigi huvirühmade ühine ülesanne**. Liikmesriigid, kohtunike nõukogud, [liikmesriikide ja Euroopa õiguslase koolituse asutused](#) ning õiguselukutsete esindajad riiklikul ja Euroopa tasandil peavad **tegelema** ELi õiguse ja selle rakendamise integreerimisega riiklikul ja kohalikul tasandil toimuvatesse koolitustesse ning suurendama ELi õiguse alaste koolituste ja nendel osalejate arvu.

Meetmete võtmine

Euroopa Komisjon kutsub **liikmesriike ja õiguselukutsete esindajaid üles** tagama, et **õiguspraktikud saaksid osaleda oma karjääri jooksul vähemalt ühel nädalasel koolitusel, mis käsitleb ELi õigustikku ja õiguslikke vahendeid**.

Komisjon on **võtnud endale kohustuse suurendada** Euroopa õiguslase koolituse rahastamist, et toetada **kvaliteetseid projekte**, millel on Euroopa tasandil suur mõju. Projekti eesmärk on koolitada õiguspraktikuid ELi õiguse teemadel, sealhulgas arendada e-õpet. Uues mitmeaastasest finantsraamistikust aastateks 2014–2020 on Euroopa õiguslase koolitus seatud prioriteediks, eesmärgiga toetada **2020. aastaks** igal aastal enam kui **20 000 õiguspraktiku osalemist koolitustel**.

Teavet **ELi rahalise toetuse** kohta Euroopa õiguslase koolituse projektide elluviimiseks leiate [õigus- ja tarbijaküsimuste peadirektoraadi](#), [konkurentsi peadirektoraadi](#), [rände ja siseasjade peadirektoraadi](#) ja [Euroopa Pettustevastase Ameti \(OLAF\)](#) veebisaidilt.

Alates 2013. aastast on komisjon toetanud programmi AIAKOS – **kohtunikele ja prokuröridele mõeldud kahenädalast vahetusprogrammi**, mida haldab **Euroopa õiguslase koolituse võrgustik**. Lisaks töötab komisjon välja täiendavad meetmed, edendades **Euroopa e-õiguskeskkonna portaali** toetavat rolli ja koostades **praktilised suunised**, mis käsitlevad näiteks koolitusmetoodikat ja hindamisprotsessi.

Komisjon toetab **avaliku ja erasektori partnerlusi**, et arendada uuenduslikke koolituslahendusi. Need võivad aidata suurendada Euroopa õiguslase koolituse raames pakutavate ürituste ja seal osalejate arvu.

Komisjon on välja töötanud koolitusmoodulid, mis käsitlevad konkreetsete Euroopa õigusaktide rakendamist. Need on tasuta ning korraldajad saavad neid kohandada liikmesriigi ja sihtrühma vajadustele. Need on esitatud portaali [koolitusmaterjalide](#) osas.

Praeguse olukorra hindamine

Komisjon avaldab igal aastal ingliskeelse aruande õiguspraktikute osalemise kohta ELi õiguse alastel koolitustel Euroopa Liidus:

- [2018. aasta aruanne\(2588 Kb\)](#)
- [2017. aasta aruanne\(3019 Kb\)](#)
- [2016. aasta aruanne\(1515 KB\)](#)
- [2015. aasta aruanne\(1742 Kb\)](#)
- [2014. aasta aruanne\(1895 Kb\).](#)
- [2012. aasta aruanne\(2265 Kb\)](#), avaldatud 2013. aastal
- [2011. aasta aruanne\(512 Kb\)](#), avaldatud 2012. aastal

2013.–2014. aastal viis komisjon Euroopa Parlamendi ettepanekul ellu **Euroopa õiguslase koolituse katseprojekti**, et selgitada välja õiguspraktikutele ELi õiguse õpetamise hea tava. Tulemused on avaldatud allpool.

- **Kohtunike ja prokuröride koolituse hea tava uuring**, korraldas Euroopa õiguslase koolituse võrgustik. Aruanne on kättesaadav [inglise keeles\(1619 Kb\)](#). Kokkuvõte on kättesaadav [inglise\(593 Kb\)](#) ja [prantsuse keeles\(589 Kb\)](#). Teabelehed hea koolitustava kohta on kättesaadavad portaali [heade tavade](#) osas. Need aitavad kõikide õiguselukutsete esindajate koolitajatel ja koolituse pakkujatel täiustada näiteks koolitusvajaduste hindamist, koolitusmeetodeid ja hindamist.
- **Uuring, mis käsitleb juristide koolituse olukorda ELis**, korraldas Euroopa Advokatuuride ja Õigusliitude Nõukogu (CCBE) ja Euroopa Avaliku Halduse Instituudi (EIPA) Euroopa kohtunike ja õigustöötajate keskus. Aruanne on kättesaadav inglise keeles [interaktiivses ajakirjas\(2857 Kb\)](#) ja [PDF-vormingus\(1807 Kb\)](#). Kokkuvõte on kättesaadav [inglise\(1064 Kb\)](#) ja [prantsuse keeles\(1378 Kb\)](#). Teabelehed, mis käsitlevad juristide koolituse süsteeme kõigis ELi liikmesriikides, on esitatud portaali osas, mis käsitleb õiguspraktikute koolitust riiklikul tasandil. Nende abil saavad liikmesriikide advokaatuurid ja juristide organisatsioonid hinnata nende advokaatide koolitustasust, kes soovivad kasutada oma õigust asutamisevabadusele ELis. Osa aruande lisadest on siin kättesaadavad inglise keeles, näiteks [B lisa – konsultatsioonide tulemused\(2140 Kb\)](#) ja H lisa: [1. küsimustik koolitussüsteemide kohta\(164 Kb\)](#) ja selle [selgitused\(163 Kb\)](#), [2. küsimustik koolituse pakkujate kohta\(286 Kb\)](#) ja selle [selgitused\(234 Kb\)](#) ja [3. küsimustik hea koolitustava kohta\(190 Kb\)](#) ja selle [selgitused\(62 Kb\)](#). Projekti veebisaidiga saate tutvuda [siin](#).
- **Uuring, mis käsitleb kohtutöötajate koolitust ELi õiguse alal ja koostöö edendamist ELi tasandil kohtutöötajatele koolituse pakkujate vahel**, korraldas konsortium, kuhu kuuluvad lisaks Euroopa Avaliku Halduse Instituudi (EIPA) Euroopa kohtunike ja õigustöötajate keskusele sellised asutused nagu Justice Coopération Internationale (JCI, Prantsusmaa), Scottish Court Services (Ühendkuningriik), Centro de Estudios Jurídicos (Hispaania), Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury (Poola) ja Saksimaa Staatsministerium der Justiz und für Europa (Saksamaa). Uuring on kättesaadav [inglise keeles\(1379 Kb\)](#). Kokkuvõte on kättesaadav [inglise\(909 Kb\)](#) ja [prantsuse keeles\(893 Kb\)](#). Uuringus esitatud soovitused kohtutöötajate koolituse parandamiseks on samuti kättesaadavad [inglise\(938 Kb\)](#) ja [prantsuse\(950 Kb\)](#). Kokkuvõte Euroopa Liidu Kohtu töötajate peamistest ülesannetest ja rollidest on esitatud [selles tabelis\(383 Kb\)](#). Iga liikmesriigi kohtutöötajate ülesannete üksikasjalik kirjeldus avaldatakse peagi portaali liikmesriikide lehekülgedel. Liikmesriikide kohtutöötajate koolitussüsteemide kirjeldused avaldatakse portaali osas [Õiguspraktikute koolitus riiklikul tasandil](#).
- **Projekt Euroopa õiguslase koolitusega seotud õigusala sidusrühmade koostöö edendamiseks**, korraldas Euroopa õiguslase koolituse võrgustik. Aruanne on kättesaadav [inglise keeles\(1499 Kb\)](#). Kommenteeritud kokkuvõte on kättesaadav [inglise\(631 Kb\)](#) ja [prantsuse keeles\(630 Kb\)](#). Teabelehed, kus käsitletakse ELi tasandi õiguslase koolituse võrgustiku rolli, on kättesaadavad portaali osas [Euroopa koolitusvõrgud ja -struktuurid](#).

Taust

Aastal 2006 esitas Euroopa Komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule [teatise](#), milles käsitletakse õiguslast koolitust Euroopa Liidus.

2008. aastal võtsid nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajad vastu [resolutsiooni](#) kohtunike, prokuröride ja kohtutöötajate koolituse kohta Euroopa Liidus.

Aastal 2009 avaldas Euroopa Parlament prantsuskeelse [uuringu õiguslaste koolituse täiustamise kohta Euroopa Liidus\(553 Kb\)](#).

Detsembris 2009 jõustunud Lissaboni lepinguga loodi õiguslik alus Euroopa õiguslaste koolituse arendamisele. Kohtunike ja kohtutöötajate koolituse toetamine on ette nähtud Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklitega 81 ja 82 kui üks võimalikke meetmeid tugevdada õiguslast koostööd nii tsiviil- ja kaubandusajades kui ka kriminaalasjades.

2009. aasta septembris võttis nõukogu vastu [Stockholmi programmi](#), milles keskendutakse kõikidele õiguselukutsete esindajatele mõeldud Euroopa õiguslaste koolituse küsimusele.

Stockholmi programmi [tegevuskavas](#) ja 2010. aasta [aruandes](#) ELi kodakondsuse kohta kuulutas komisjon, et Euroopa õiguslaste koolitus on esmatähtis valdkond. Euroopa Parlament on samuti pidevalt rõhutanud asjaolu, et korralik kohtunike koolitus aitab oluliselt kaasa siseturu toimimisele ja lihtsustab kodanike jaoks nende [õiguste](#) kasutamist.

2010. aasta lõpus alustas komisjon konsultatsioone sidusrühmadega, sealhulgas liikmesriikide, õigusfoorumi liikmete ning [Euroopa koolitusvõrkude ja -struktuuride ja nende liikmetega](#). Konsultatsioonide tulemuste kokkuvõttega saate tutvuda [siin\(192 Kb\)](#).

13. septembril 2011 võttis Euroopa Komisjon vastu teatise „[Usalduse suurendamine Euroopa õigusemõistmise vastu – Euroopa õiguslaste koolituse uus mõõde](#)“.

Justiits- ja siseküsimuste nõukogu kutsus oma 27. ja 28. oktoobri 2011. aasta järeldustes Euroopa õiguslaste koolituse kohta ([kättesaadavad inglise keeles](#)) üles jagama igal aastal komisjoniga teavet ELi õiguse alase koolituse ja koolitustel osalenud õiguspraktikute arvu kohta. Komisjonil paluti kaaluda igal aastal Euroopa õiguslast koolitust käsitleva aruande esitamist.

2012. aastal tegi Euroopa Parlament ettepaneku Euroopa õiguslaste koolituse katseprojekti kohta, et toetada:

- heade tavade väljatöötamist kohtunike, prokuröride ja õiguspraktikute koolitamisel liikmesriikide õigussüsteemide ja -tavade ning liidu õiguse valdkonnas;
- kõige tõhusamate viiside leidmist, et pakkuda kohtunikele, prokuröridele ja õiguspraktikute kohalikul tasandil koolitust ELi õiguse ja liikmesriikide õigussüsteemide alal ning edendada dialoogi ja koostööd ELi kohtunike ja prokuröride vahel;
- ELi õiguslaste koolituse pakkujaid, keda julgustatakse jagama ideid heade tavade kohta ja levitama neid kogu ELis, ning
- koostöö parandamist Euroopa õiguslaste koolituse võrgustiku ja riiklike õiguslaste koolituse asutuste vahel. See hõlmab koolituse pakkujaid, nagu Euroopa Õigusakadeemia, ja Euroopa tasandi kutseorganisatsioone, nagu kohtunike nõukogude Euroopa võrgustik, ülemkohtute esimeeste võrgustik, Euroopa Liidu Riiginõukogude ja Kõrgemate Halduskohtute Assotsiatsioon ja Euroopa Liidu peaprokuröride võrgustik.

Novembris 2013 esines komisjoni asepresident Reding ingliskeelse kõnega Euroopa Parlamendi seminaril [„Õiguslaste koolitus: oluline vahend Euroopa õiguslaste tipptaseme saavutamiseks“](#).

Juunis 2016 võttis Euroopa õiguslaste koolituse võrgustik vastu üheksa õiguslaste koolituse põhimõtet, mida kohtunikud saab kasutada oma koolitusvajaduse haldamiseks ning koolituse pakkujad kohtunike ja prokuröride koolituste kavandamiseks ja pakumiseks. Põhimõtted käsitlevad õigust saada õiguslast koolitust töötaja raames, kohustust pakkuda vajalike allikaid, kohustuslikku koolitust karjääri alustamisel, tänapäevaste koolitusmeetodite kasutamist ning tehniliste ja muude õiguslaste küsimuste kaasamist koolitusteemade hulka. Põhimõtete teksti ja taustteabe võib leida siit [inglise](#) ja [prantsuse keeles](#).

Seotud uuringud

[Õiguslaste koostöö tugevdamine Euroopa Liidus\(1694 Kb\)](#), 2009, prantsuse keeles

[Õiguslaste koolitus ELi liikmesriikides](#), 2011, inglise keeles

Euroopa Parlamendi seminar „Õiguspraktikute koolitamine: ELi õigus ja kohtuniku ametioskused“: [I osa – ELi õigus ja sellega tutvumine: head tavad ja II osa – vastastikuse usalduse suurendamine](#) (inglise keeles), 2013

Käesolevat lehekülge haldab Euroopa Komisjon. Sellel veebisaidil avaldatud teave ei kajasta tingimata Euroopa Komisjoni ametlikku seisukohta. Komisjon ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õigusteabe viida alt ELi veebilehtede autoriõiguste eeskirjade kohta.

Viimati uuendatud: 15/04/2019